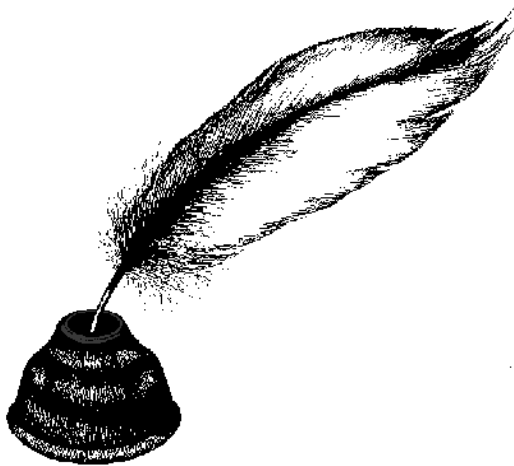

ERINDRINGER FRA FORTIDEN 1998

Bladet er udgivet af Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv og Forening

INDHOLD

Bestyrelsen.....	Side 3
Præster i Gunderup sogn, efter reformationen.....	Side 4
Sagnet om Kirkebakke og Brudebakke.....	Side 9
Siden sidst.....	Side 10
Kommende arrangementer.....	Side 11
Arkivets adresse.....	Side 12

Redaktion: Bladet "Erindringer fra fortiden" udgives af Gunderup Sogns Lokalhistorisk Arkiv og Forening Bladet er udarbejdet af Norma Nielsen og Lone Hansen.

Bladet udkommer en gang om året

Vi modtager gerne historier og erindringer fra vores sogn, Både til bladet og til arkivet. Vi vil gerne være behjælpelige med at få det skrevet ned.

Bestyrelsen i Gunderup Sogns Lokalhistoriske forening:

Formand:

Norma Nielsen
Vaarstvej 329, Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 33 89

Kasserer:

Niels Aage Rasmussen
Polshøjvej 56, Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 30
56

Ove Sthyr
Gunderupvej 26, Gunderup
9260 Gistrup

0/0 98 33 31 61

Hans Lund
Gunderupvej 25, Gunderup
9260 Gistrup

0/0 98 33 36 19

Lars Laursen
Trælbjergvej 40, Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 36 58

Suppleanter:

Elsebeth Rasmussen
Polshøjvej 15, Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 33 92

Gudrun Jensen
Hornbækvej 66
9270 Klarup

0/0 98 31 87 55

Revisorer:

Per Eriksen
Vaarstvej 20, Skovstrup
9260 Gistrup

0/0 98 31 46 66

Frederik Adamsen
Vaarstvej 106, Torderup
9260 Gistrup

0/0 98 31 45 11

PRÆSTERNE I GUNDERUP SOGN EFTER REFORMATIONEN.

(fra Kjeld Jensen Thrane Knud Jensen)

- Nr 1 Kjeld Jensen Thrane.
1547-1550
Han var uden tvivl den første præst efter Reformationen.
Han var tillige provst.
- Nr 2 Peder Olesen Schytte.
1550 -
Han var søn af en præst ved Viborg Graabrødrekirke og blev gift med ovennævnte Kjeld Jensen Thranes datter Maren Kjældsatter.
- Nr 3 Palle Thomasøn.
- Nr 4 Thøger Kjeldsen Thrane.
Han var søn af førnævnte Kjeld Jensen Thrane. Han var født i Gunderup og blev gift med Maren Nielsdatter, der var hans søsters datter. Maren Nielsdatter var datter af Peder Olesen Schyttes broder, der var præst i Kobberup, denne var gift med Thøger Kjeldsen Thranes søster.
- Nr 5 Jens Lindamb
- Nr 6 Kjæld Kristensen.
1648
Han ligger begravet i Kirkens korsarm. Han led hårdt under Kejser Krigen og lod den 30. januar 1629 på Fleskum Herreds Ting optage stokkenævn af 24 Danemænd. Herredsfogeden boede dengang i Ferslev.
- Nr 7 Mag. Mourtis Jensen Borckhorst.
1648-1680
Han blev begravet i koret den 13. september 1687 under en sten med indskriften. Han havde været Kjælds Medhjælper i mindst 12 år, og blev gift med hans datter Anne - begravet sammested den 6 juni 1677. "Min allerkjæreste dyrebare hustru". Parret havde 13 børn, og heriblandt nævnes Mads Mouritsen (Borckhorst) født den 14. juni 1640. Han var gift med Katharina Mortensdatter. Mads

hjalp faderen og han blev begravet den 13. april 1680 indenfor altergulvet i højre side.

Nr 8 Jens Pedersen Hosbond.
1680-1698

Han var den første Vicepastor, som Viborgbispen ansatte, efter af embedet 1680 var blevet henlagt under Viborg Bispestol. Det er mulig, at han de første 7 år, indtil Magister Borckhorst døde 1687, har været hans medhjælper og først derefter er tiltrådt som sognepræst. Han blev gift med Katharina Mortensdatter som var enke efter Mads Mouritsen (Borckhorst). Han døde i 1698, og blev begravet den 12. Juli. Han fik følgende eftermæle "Den meget hæderlig og vellærde mand".

Nr 9 Peder Jensen Bering.
1698-1728

Han blev født i 1674. I februar 1702, blev han gift med førnævnte Peder Jensen Hosbonds datter Anne Lene. Han døde den 19. Maj 1728 og blev begravet, den 27. Maj.

Nr 10 Thomas Mogensen Gjørup.

Han blev født i 1698 og kom vist et par måneder før Berings død til Sognet. Han blev indsat af Provst Spjelderup den 1. August 1728. Han blev kaldet af Bisp i Viborg, Johannes Tvellund den 4. Juni, ordineret den 7. Juli i den nylig opbyggede og indviende Søndersogns kirke i Viborg, i overværelse af Kvist. Den 6. Oktober 1729 blev han gift med Dorthea Kirsten Bering, som var datter af førnævnte Peder Jensen Bering. Han døde den 24/3-1732, kun 34 år gammel, og han blev begravet den 1. April.

Nr 11 Oluf Nielsen Hvidbjerg.
1732-1754

Han blev født i 1698, og ankom til sognet i juni 1732, Han blev gift med Thomas Mogensen Gjørups enke, Dorthe Kristine Bering. Den 23/5-1734 fik de tvillinger. Den ene blev kaldt Thomas Gjørup efter hendes første mand, barnet blev båret af førnævnte Jens Pedersen Hosbonds enke Katharine Mortensdatter, (oldmoderen), og det andet barn blev kaldt Niels Erik, og blev båret af Anne Lene Hosbond (bedstemoderen). Den 29/1-1741 døde Hvidbjergs hustru, hun blev begravet den 6/2, og fik følgende efterskrift. "Gud glæde og trøste den bedrøvede levende" Oluf Hvidbjerg blev viet til Katharine Mørch den 12/4 1742.

Hr. Oluf Hvidbjerg - trofast lærer og velfortjent præst og sjælesørger blev den 19/4-1754 begravet i Kirkens Sakristi, 56 år gammel. Madame Katharine Maria Hvidbjerg levede som enke i Gunderup til sin død den 23/7-1798. Hun holdt folk, både karle og piger og nævnes som boende i Præstegården. Måske har hun haft en del af Præstegården, i forpagtning eller som pension af embedet. Idet efterfølgeren i Præsteembedet var ugift, kan man forestille sig at Madame Hvidbjerg har styret huset for ham.

Nr. 12 Jakob Andreas Wøldige.
1754-1786

Han blev ordineret den 22/11-1754 af hans far, Viborg-bispen Andreas Wøldige (1687-1770). Moderen var Anne Marie Christoffersdatter Kruse 1688-1748). Han blev indsat den 1/12- 1754, af Provst Johannes Bering. Han har så vidt det kan ses været ugift, og havde de sidst år en broder, Justitsråd Peder Wøldige boende, Han satte 2000 Rdl på Præstegården, en på den tid meget stor sum. Han døde 13/5-1786, 59 år gammel, og ligger begravet under en dekoreret Marmorsten nord for Kirkens tårn. Han var den første af præsterne, som ikke blev begravet inde i kirken.

Nr 13 Gerhard Tetens.
1786-1832

Han blev født i 1760 i Horsens og døde den 17/2-1832 i Gunderup, Han var søn af Rektor i Horsens, og senere biskop Peder Tetens (1728-1805) og hustru Annania Wederkinck (1737-1816). Kort efter Woldiges død blev han af faderen kaldet til Vicepræst til Gunderup Nøvling. Senere blev han Amtsprovst og Ridder, ejer af Hovedgården Tvilumgaard i Aarhus amt. Han blev gift med Birgitte Kathrine Hoff, som døde i september 1797, efter at have født ham 5 børn. Han blev gift anden gang i 1799, denne gang med Lise Andkjær, hun var datter af Godsinspektør på Lindenborg, Nis Andkjær og hustru. I kirkebogen står der: Lise Andkjær, min eviguforglemmelige, døde 1802, den 1/2, 23 år , efter at have født to sønner. Han blev gift for tredje gang, denne gang med Ursula Elisabeth Rottbøl. Amtsprovst Gerhard Tetens blev begravet den 24/2-1832, 72 år gammel og han ligger begravet syd for kirkens kor. Ved domprovstens død blev Gunderup-Nøvling atter et selvstændigt kald, efter i 152 år at have været henlagt under Viborg bispestol som et vikariat.

Nr 14. Hans Jørgen Naschou Thomsen.
1832-1850

Han blev født den 12/10-1779. Han var Hører i Aalborg i 1802. Præst på Øland 23/10-1812, og i Gunderup, fra den 7/9-1832 og indtil 1850. Han døde den 3/12-1862. Den 14/11-1813 blev han gift med Petrine Rosenstand, som var født den 2/7-1795, hun døde den 18/1-1824. Hun var datter af Kasserer, Revisor ved Grønlands Handel, Justitsråd Niels Jakob Rosenstand. Han var altså enkemand, mens han var præst i Gunderup. Pastor Thomsen døde i Nibe. Hans Pension var 600 Rdl.

Nr 15. Peter Deichmann Aagaard
1850-1852

Han var enkemand, efter en datter af Borgmester i Aalborg Etatsråd David Hornsyld. Han døde den 22/9-1852, 52 år gammel og ligger begravet på Aalborg kirkegård. Han forbedrede Præstegården. Han havde 5 børn.

Nr 16 Henrik Wuff.
1852-1871

Han blev født i 1795, og døde i Aalborg den 6/4-1888. Var først lærer i Fredericia, Derefter præst i levring-Lørup i Lysgaard Herred, så blev han sognepræst i Gunderup-Nøvling i 1852, indtil 1871. Han var gift med Susanne Jacobine Høfding, født i år 1800 og død i år 1884.

Nr 17 Lars Kristian Kristoffer Nyholm.
1872-1877

Blev født i 1821. Han var søn af sognepræst til Højelse-Lellinge, Vilhelm Nyholm (1792-1881). Kateket i Nibe 1849, Præst i Lihme-Hvilsager til 1872. Sognepræst i Gunderup og til Frørup i Nyborg fra 1877. Han døde i København i 1901. Han var gift med Anna Nicoline Brodera Wibroe fra Nibe (1837-1915). De havde 4 sønner og 4 døtre.

Nr. 18 Gjerlev Kristian Krog Schiøler.
1877-1884

Han blev født i 1834. Han var Kappelán i Hanrup i 1864. Sognepræst i Guldager til 1872, til Herstedøster-vester fra 1884. Han døde i 1813. Han var gift med Sophie Frederikke Lehn, med hvem han havde 3 sønner og 6 døtre.

Nr 19 Otte Frederik Paludan
1884-1912

Han blev født på Alrø den 9/6-1836, som søn af provst over Bjage-Hatting Herreder Janus August Paludan (24/10-1803-8(2-1869)og Camilla Augusta Kipnasse (25/12-1809-24/9-1864). Han blev student i 1857 og Cand Theol den 29/6-1863. Kapellan i Raarup fra 22/10-1864, ordineret

27/12-1864 af Biskop Brammer. Sognepræst i Blære-Ejdrup 2/9-1874. I Thorslev-Svendstrup fra 20/7-1877 og i Gunderup-Nøvling fra 10/5-1884. I 1912 tog han sin afsked og flyttede til Nørresundby, hvor han døde den 2/10-1917. Han blev begravet på Gunderup kirkegård ved det vestlige dige. Den 10/7-1867 blev han gift med Sophie Frederikke Worm, født den 7/6-1844, død den 1/6-1931. Hun var datter af Godsejer til Kalsbøl Rårup sogn, exam. Juris Jacob Christian Worm (1805-1895) og hustru Andriette Justin Vilhelmine Hastrup (1810-1888): Han ombyggede stuehuset på præstegården og nyopførte vesterhuset. Han var medunderskriver af Askovadresserne 1881.

- Nr 20 Provst Johan Jakob Marcussen
25. Okt 1916 - 30. Jan. 1924
Han blev født den 23. September 1865 i Århus, som søn af Murermester Peter Christian Marcussen og Bodil Marie Mikkelsen, Han blev student i Århus i 1885. Den 29. November 1895 blev han vicepastor i Ulbjerg-L, derefter Provst i Rinds-Nørlyng herred, den 26. Juni 1905, herefter vikar i Slagelse Sct. Mikkels kirke fra 1912. I 1916 kom han til Gunderup sogn og blev her til sin død blev den 23. Marts 1896 viet til Anna Laurentze Birkholm, . Johan Jakob Marcussen døde den 30. Januar 1924,
- Nr. 21 S. C. Christensen
18. Juni 1924 - 18. Marts 1930
- Nr. 22 A. M. N. Bliddal.
30. Juni 1924 - 13. april 1938
- Nr. 23 S. H. Nepper-Christensen.
27. Juli 1938 - 20. Maj 1946
- Nr. 24 C. H. M Christensen
28. Sept. 1946 - 26. Febr. 1957
- Nr. 25 Knud Jensen
8 aug. 1957 -
Knud Jensen blev født den 14. Januar 1929 i Videbæk. Hans fader var Stiftsprovst i Aarhus. Knud Jensen blev student fra Aarhus i 1947. Den 27. November 1954 blev han viet til Else Primdahl Lidegaard, som blev født den 28. Juni 1931 i Kragelund, hvor hendes fader var sognepræst.

En del af oplysningerne om Gunderup sogns præster er samlet at Otto Paludan, derefter sat sammen af sønnen Hother Paludan

SAGNET OM KIRKEBAKKEN OG BRUDEBAKKEN

For mange år siden, da man skulle bygge Gunderup kirke, var der trolde i Danmark. Man samlede sten på marken og begyndte nu at bygge kirken på Kirkebakken uden for Gunderup, men om natten blev stenene væltet omkuld.

Sådan gik der et stykke tid, man byggede op om dagen og næste dag var det hele revet ned. Byens borgere holdt nu rådslagning om, hvad det kunne gøres. De blev enige, om at binde to stude sammen og hvor de græssede om morgenen, skulle man opføre kirken.

Man fandt studene græssende på bakken hvor kirken står i dag. Man begyndte at bygge, men også her blev det hele væltet ned om natten, hvad skulle man gøre? - Ved en ny rådslagning blev man enige om: Tre af byens stærkeste mænd skulle holde vagt om natten, så man kunne finde ud af hvorfor stenene væltede.

Man ventede. - men da klokken blev tolv, kom trolden frem og skulle til at vælte det hele omkuld. Da trådte de tre stærke mænd frem, for at tale trolden tilrette. Trolden gav dem lov til at bygge kirken færdig, men til gengæld skulle han have den første brud som blev viet i den færdigbyggede kirke.

Kirken blev bygget. Tiden gik - over hundrede år svandt hen. Ingen turde gifte sig i kirken, til sidste havde man helt glemt den gamle trolddom.

Så en skønne dag tog møllerens datter fra Flamsted mod til sig og blev gift i Gunderup kirke.

Brylluppet gik som det skulle, men på vejen hjem igennem Borredal, kom trolden pludselig ud at Brudebakken og tog bruden med sig ind i højen.

På marken ved højen græssede nogle køer, bonden havde lagt mærke til, at køerne ikke gav så meget mælk som de plejede. Flamsteds beboere blev enige om at smeden og to stærke mænd skulle holde vagt og fange tyven - men da klokken var tolv om natten, så de bruden gå ud af højen for at malke køerne, med en tung jernlænke om det ene ben.

Smeden sprang nu frem med hammer og mejsel og fik pigen befriet og på denne måde kom hun fri at trolddommen.

Sagnet er fortalt af lærer M. Stefansen og her genfortalt af Gudrun Jensen, Klarup, 1998.

Siden sidst.....

Foreningen havde den 3. September 1997 besøg på Frugtgården i Essendrup. Der var mødt ca. 60 op og vi fik en god og grundig rundvisning - inkluderet smagsprøver - i frugtplantagen, som drives af Renate og Bjarne Uhrenholdt.

Men det handlede ikke kun om frugtavl, men i høj grad om et helt lille paradis, hvor man hele tiden støder på Bjarnes skønne stenskulpturer, vandtårnet som er dekoreret med forhåndenværende materialer, f. eks. nedfaldne tagsten m.v., pavillon og gæstehuse, jordkælder og sidst, men ikke mindst den imponerende træskulptur, som han har skabt af et gammelt træ, og som er blevet til **den fortabte søns hjemkomst**. Et enestående kunstværk.

Kaffen blev serveret i et af plantagens pakkerum, hvor vi sad på omvendte æblekasser. Bestyrelsen havde bagt kage og Bjarne fortalte herefter om hvordan hans far og mor havde startet plantagen med at rydde heden og om Essendrup og beboere før og nu. Tak til hele familien, fordi I tog så godt imod os.

Den 2, februar 1998 havde vi generalforsamling med 34 fremmødte, hvor der bl. blev gjort rede for ændring af ledelsen både i foreningen og for arkivet. Fortegnelsen over den nye bestyrelse findes her i bladet. Der blev også tilkendegivet, at man var glade for vores arrangementer med lokale fortællere. Det har vi naturligvis taget til efterretning og vi arbejder på fuld kraft på at få arkivet bragt i orden.

Efter generalforsamlingen havde vi annonceret med at tidligere lærer i Gunderup Asmus Jæger skulle komme og vise lysbilleder fra den gamle Gunderup-Nøvling kommune og i øvrigt fortælle om Gunderup skole, som blev nedlagt i 1959. Desværre viste det sig, at lysbillederne, som har været opbevaret på arkivet i Nøvling var blevet **stjålet** ved et indbrud, som man havde haft tidligere, men som først blev opdaget nu. Men Jæger er åbenbart ikke sådan at hyle ud af den. Han underholdt forsamlingen en hel aften med at fortælle om, hvorfor han i sin tid var blevet lærer i Gunderup, hvordan skolen så ud, hvordan hans og Elses hjem så ud. Han fortalte også om den gode modtagelse han fik i byen, hvordan dagligdagen var i skolen med 7 årgange i 2 klasser, hvordan en eksamensdag forløb, juletræ i skolen for børnene og meget, meget andet. Mange af deltagerne fik også opfrisket deres skolegang og det er jo slet ikke så ringe endda. Også tak til dig, Jæger for en god aften.
Norma Nielsen

Kommende arrangementer

Den 6 maj 1998 kl.19.30, vil Provst Juul, tage os med rundt i Gunderup kirke og fortælle om den, bagefter er der kaffe i konfirmandstue, hvor Juul vil fortælle om sognet.

Endvidere arbejdes der på at få lavet byvandring i Vaarst og Flamsted.

Vi opfordrer jer til at holde et vågent øje med Østhimmerlands Folkeblad, hvor vore arrangementer vil blive annonceret.

Bestyrelsen arbejder i øvrigt videre med at få indrettet arkivet og få anskaffet det nødvendige maskineri til fotokopiering - d.v.s. en maskine, der kan fotokopiere billeder i en meget god kvalitet. Desuden har vi anskaffet mikrokort af kirkebøgerne for Gunderup sogn fra kirkebøgerne startede i 1600 tallet og op til 1891. Vi har også folketællinger fra 1860 og 1870, men har planer om at anskaffe flere. Vi har selvfølgelig også læseapparat til kortene.

Hvis nogen har planer om at gå i gang med slægtsforskning, vil vi gerne være behjælpelige med gode råd. Der er flere fra bestyrelsen og også undertegnede, der selv slægtsforsker,

Hvis du skulle finde noget, når du rydder op i dine egne gemmer eller hvis du skal gøre det for andre, så lad være med at smide noget væk, som måske kunne have interesse for eftertiden. Hvis du er i tvivl om det, så kontakt arkivlederen eller en fra bestyrelsen, så kan vi kigge på det.

Hvis du er ked af at aflevere originale dokumenter eller billeder, vil vi meget gerne have lov til at kopiere.

Norma Nielsen

Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv.

Adressen er:

Gunderup Sogns Lokalhistoriske Arkiv
Gunderup Præstegård
Gunderupvej 1, Gunderup
9260 Gistrup

Arkivets leder:

Norma Nielsen
Vaarstvej 329, Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 33 89

Åbningstiderne:

Den 1. Onsdag i måneden,
dog ikke i skolernes sommerferie.
Fra kl. 19.00 - 21.00

Lokalhistorisk forening:

Indmeldelse kan ske ved henvendelse til kassereren:

Niels Aage Rasmussen
Polshøjvej 56,
Fjellerad
9260 Gistrup

0/0 98 33 30 56

Hvis man har ønske om at besøge, eller på anden måde vil kontakte arkivet udenfor åbningstid, er man velkommen til at rette henvendelse til en af foreningens bestyrelsesmedlemmer, se adresselisten side 3.